

Szilágyi Zsófia
Szigeti Lajos Sándor (1951-2009) *

Nem a temetésedet terveztük a mai délutánra, Lajos.

A szobádban kellene ülnünk, most kezdenék feleletüket az első, mára jelentkezett szigorlatozók. Kérdeznéd őket, hogy segíts, meg azért, mert szeretted a szellemi kirándulásokat: kacskaringós ösvényeken vezetted őket a XX. századi irodalomban, örültél, ha útitársadul szegődtek, ha ők is úgy érezték, nem számonkérés ez, hanem közös séta, keresztül-kasul az irodalmon. Türelmetlennek, ha az egyetemisták mégsem érezték meg az irodalomnak az egyetemi rutinon is átsugárzó örömét, nem láttalak soha, legfeljebb csalódottnak vagy meglepettnek. A megértés és a szeretet minden gesztusodban ott volt, amikor a hallgatókhoz szóltál: nem csoda, hogy most, ha az interneten barangolni kezdünk, tanítványaid téged sirató üzeneteire, blogbejegyzéseire, megemlékezéseire bukkanunk.

2005 augusztusában került Szigeti Lajos Sándor a Pannon Egyetem Magyar Irodalomtudományi Tanszékére. Ugyanebben az évben jelent meg *Verssor(s)ok* című tanulmánykötete, benne kedves költőiről és témáiról, így többek között Bertók Lászlóról, Baka Istvánról, a szonettéről és a ritmusról szóló írásokkal. Az egész kutatói életművét végigkísérő Bakáról szóló írását azzal indítja, hogy elmeséli, milyen volt a költő szobája a szegedi Kincskereső szerkesztőségében, hiszen „nem ismerhette Baka Istvánt, aki sosem járt szerkesztőségi folyosóról nyíló szobájában.” Ha a veszprémi Vár utca 39. emeleti folyosójának szobáit vallatóra fognánk, Lajos szobája mesélhetne legtöbbet most már csak egykori tulajdonosáról, aki sok várost és számos egyetemet bejárt ugyan, mégis bámulatos érzékkel teremtett otthont maga körül: a szobájában élet volt, könyvek és képek, lámpa és fotel, idő és hagyomány. Nem ismerhette Szigeti Lajos Sándort, aki nem járt veszprémi egyetemi szobájában.

A tanár, ahogy ezt számos huszadik századi tanárregényből megtudhatjuk, a tanítványok számára már életében is sebezhetetlennek és halhatatlannak látszik, hiszen tanári léte a körkörösébe van belevetve. Állandó és változatlan, így örökös újrakezdésre ítéltetett. A tanárhalál éppen ezért annyira megrázó: amikor Kosztolányi *Aranysárkányában* Novák Antal tanár urat temetik, egyik tanítványa, Jámbor, a nyári melegben is vacogva szembesül vele, hogy a tanárok is meghalhatnak. Egy életre elraktározza magában a tapasztalatot. Szigeti Lajos veszprémi tanítványai tudták, ahogy tudtuk mi is, a tanár úr sebezhető, nem védi őt a tanár életének nyugodt körforgása. Látták, ahogy láttuk mi is, küzdenie kell önmagával, harcolnia a betegségével: mégis hittük, újra és újra, sikerülni fog az újrakezdés. Elvesztettük ezt a hitünket, és vacogva állunk itt mi is, ahogy Kosztolányi regényhősei.

Lajos, te egy évek óta együttműködő, egy szellemi körből kikerült oktatókból álló műhelybe kerültél bele 2005-ben. Olyan közösségbe, amelynek tagjai különböző utakon járnak ugyan, érdeklődésük középpontjában mégis egyformán a regény áll, ez az emberi sorsokat, élettörténeteket a középpontjába állító műfaj. Téged viszont a vers érdekelt, a verssor, és sokszor, sok írásodban igyekeztél bizonyítani, a költeményekben is ott rejtőzik az ember által bejárt életút. És tudtad, nem mindig lehet történetté kibontani egy sorsot, nem mindig lehet rátalálni, miért éppen úgy alakult egy hős regénye, ahogyan. Nem biztos, hogy megírható, miért vált egy ember útja fájdalmasan tragikussá, holott, talán, alakulhatott volna másképp is. Tudtad, vannak olyan pillanatok, amikor már történetet mondani nem, csak hallgatni és gyászolni lehet, átadva a szót a költőnek. Ezt teszem most én is, amikor veszprémi kollégáid nevében egyik legkedvesebb költőd, Baka István *Vadszőlő* című versével búcsúzom tőled:

Mint házfalat a vadszőlő, befut

És összetart az emlékezetem;

Vagyok, mert voltam, s ennyi épp elég -

Akkor nyitom, ha becsukom szemem.

Ha kifelé bezárul minden út,

Itt legbelül lesz tágasabb a tér:
Puszták, hegyek, melyekre úgy borul

A menny, mint kozmikus lapulevél.

Felkél a Nap s lenyugszik, városok

Sötét utcáin árnyak kóborolnak:

Mind ismerős, és náluk, aki él,

Nem élőbb és nem holtabbak a holtak.

Ki megszólított egykor, már örök

Megszólítás és ifjuság marad,

Míg össze nem roppannak falaim

Vadszőlő-terhű éveim alatt.

* Elhangzott Szigeti Lajos Sándor temetésén Felsőörsön, 2009. június 29-én.